

Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätös

Ajokorttiluvan myöntäminen sähköisessä asiointipalvelussa

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 28 d §:n tarkoittama automaattista ratkaisumenettelyä koskeva käyttöönottopäätös. Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönoton edellytyksistä on säädetty hallintolain (434/2003) 8 b luvussa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 6 a luvussa.

Automaattisen ratkaisumenettelyn kohde

Ajokorttilaissa (386/2011) säädetään moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettamiseen vaadittavista ajokorteista Suomen tieliikenteessä. Ajokortti on todistus henkilön oikeudesta kuljettaa ajokortin osoittamaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa. Ajokorttilaissa säädetään myös ajokorttiluvasta, joka tarvitaan ajokortin saamiseksi.

Ajokorttilupa on kuljettajantutkintoon pääsemisen edellytys (54 §). Lisäksi ajokorttilupa myönnetään, kun ajokortti uudistetaan. Ajokorttilaissa on säädetty ajokorttiluvan hakemisesta (9 §), hakemuksen liitteistä (10 §) ja luvan myöntämisen edellytyksistä (12 §).

Ajokorttilupaa koskeva hakemus voidaan tehdä sähköisesti. Ajokorttilupa voidaan pääsääntöisesti myöntää aikaisintaan vuotta ennen kuin hakija täyttää ajokortin luokkaa vastaavan ikävaatimuksen. Poikkeuksellisesti B-luokan ajokorttilupa voidaan myöntää jo kaksi vuotta ennen ikävaatimuksen täyttymistä. Hakemukseen on liitettävä mm. hakijan valokuva sekä nimikirjoitusnäyte sekä vakuutus siitä, että hän ei ole ajokiellossa jossakin muussa Euroopan unionin (EU) tai Euroopan talousalueen (ETA) valtiossa. Ajokorttiluvan myöntämiseksi hakijan on osoitettava ajokortin terveysvaatimusten täyttyminen palvelukuvauksessa kuvatulla tavalla, ellei laissa toisin säädetä. Ajokorttiluvan myöntäminen edellyttää, että hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa Suomessa tai jossain muussa EU- tai ETA-valtiossa. Henkilöllä voi olla vain yhdessä EU- tai ETA-valtiossa myönnetty ajokortti tai muu sellainen ulkomailta annettu ajokortti, joka hyväksytään Suomessa.

Ajokorttiluvan myöntämisen edellytykset tarkistetaan liikenneasioiden rekisteristä, jonka ylläpitäjänä Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toimii. Ajokorttiluvan myöntäminen sähköisessä asiointipalvelussa perustuu yksinomaan ajokorttilain säännöksiin. Ajokorttiluvan hakemista ja myöntämistä varten tarvittavat henkilötiedot saadaan Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmästä, ajo-oikeustiedot Liikenne- ja viestintäviraston liikenneasioiden rekisteristä, kasvo- ja nimikirjoituskuvat joko poliisin passikuvarekisteristä tai liikenneasioiden rekisteristä sekä tietyissä tapauksissa tarvittavat ajoterveystiedot Kelan Potilastietovarannosta saatavasta sähköisestä lääkärinlausunnosta.

Ajokorttiluvan sähköisen myöntämisen yhteydessä ei tehdä tapauskohtaista harkintaa taikka hyödynnetä tekoälyä. Automaattinen ratkaisumenettely perustuu ennalta laadittuihin ja dokumentoituihin käsittelysääntöihin, joilla kuvataan ajokorttiluvan myöntämisprosessi sähköisessä asiointipalvelussa sekä

hakemuksen ratkaiseminen automaattisessa tietojen käsittelyssä. Käsittelysäännöissä kuvataan muun ohella sellaiset muuttujat, jotka vaikuttavat sähköiseen asiointipalveluun sisälle pääsemiseen sekä palvelun läpiviemiseen sekä tekijät, jotka vaikuttavat automaattisen ratkaisun sisältöön. Lisäksi käsittelysäännöissä kuvataan miten ja millä tiedoilla automaattinen ratkaisu muodostetaan.

Ajokorttilupaa koskevaan päätökseen ei ole säädetty oikaisuvaatimusmenettelyä ajokorttilaissa. Menettelyyn ei liity toista asianosaista. Ajokorttilain 95 §:n mukaisesti hakijalle ei anneta valitusosoitusta silloin, kun ajokortti tai muu lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti. Koska palvelussa ajokorttilupa myönnetään aina hakemuksen mukaisesti eikä hakemus koske toista asianosaista, valitusosoitusta ei anneta.

Ajokorttiluvan hakeminen on hakemusasia, joka käynnistyy asianosaisen omasta aloitteesta. Ajokorttiluvan myöntämistä koskevilla automaattisilla ratkaisuilla päätöksentekomenettely kohdennetaan hakemuksen jättäneeseen ajokorttiluvan hakijaan. Ajokorttiluvan myöntäminen perustuu lakiin. Ajokorttilupahakemus käsitellään yhdenvertaisuuden periaatetta noudattaen.

Käyttöönotto

Ennen tiedonhallintalain 6 a luvun voimaantuloa käytössä olleesta automaattisesta ratkaisumenettelystä on tehtävä 28 d §:ssä tarkoitettu käyttöönottopäätös 18 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, jotta ratkaisumenettelyn käyttöä voidaan jatkaa.

Ajokorttiluvan sähköisessä asiointipalvelussa myöntämistä koskeva automaattinen ratkaisumenettely on otettu käyttöön ajokortin uudistamisen ja korottamisen osalta elokuussa 2017 ja ensimmäisen ajokortin hakemisen osalta heinäkuussa 2018. Niihin sovelletaan tiedonhallinnasta annetun lain automaattista ratkaisumenettelyä koskevaa siirtymäaikaa.

Ajokorttiluvan sähköisessä asiointipalvelussa myöntämistä koskevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä on toteutettu edellä hallintolain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain vaatimukset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle.

Perustelut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotolle

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo toimintaprosessin täyttävän laissa säädetyt sisällölliset ja menettelylliset vaatimukset ja että ne on dokumentoitu sekä testattu huolellisesti. Automaattinen ratkaisumenettely täyttää oikeusturvalle ja hyvälle hallinnolle säädetyt vaatimukset sekä laissa säädetyt edellytykset.

Tietosuoja ja oikeussuojakeinot

Automaattisen ratkaisumenettelyn tulee täyttää EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679, jäljempänä tietosuoja-asetus) 22 artiklan edellytykset. Tietosuoja-asetuksen mukaan henkilöllä (rekisteröity) on oikeus vaatia, että ihminen osallistuu tietojen käsittelyyn. Tämä oikeus on toteutettu hallintolain 53 f §:n mukaisella oikeussuojaedellytyksellä siten, että henkilö voi vaatia automaattisesti muodostettuun ratkaisuun oikaisua tekemällä oikaisuvaatimus. Automaattisesti muodostetussa ratkaisussa (päätös) on erikseen annettu ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemistä varten. Automaattisessa ratkaisumenettelyssä annetussa ratkaisussa ilmoitetaan, että asia on ratkaistu automaattisesti.

Hallintolain 53 f §:n mukaan oikaisuvaatimusmenettelyä ei edellytetä silloin, kun automaattisessa ratkaisumenettelyssä hyväksytään asianosaisen vaatimus eikä asiassa ole muita asianosaisia.

Käyttöönottopäätöksen perusteena olevat asiakirjat

Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut ja toteuttanut automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa koskevat vaatimukset siten, kuin niistä säädetään hallintolaissa ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa. Tämän käyttöönottopäätöksen perusteena ovat seuraavat asiakirjat:

1. Automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt
2. Laadun varmistamisen ja -valvonnan sekä virhetilanteiden käsittelyn käytännöt automaattisissa ratkaisumenettelyissä
3. Tehtäväjaon dokumentointi

Sovelletut säännökset

EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679, 22 art.
Hallintolaki (434/2003) 53 e-g §
Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) 28 a-g §

Ajokorttilaki (386/2011) 9 §, 10 §, 12 §, 54 §, 95 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)

Lisätietoja

Tämä käyttöönottopäätös on nähtävillä liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla.

Lisätietoja automaattisesta ratkaisumenettelystä voi tiedustella
kirjaamo@traficom.fi

Päätöksen tekijän ja esittelijän allekirjoitukset

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 29.10.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Henna Antila
osastopäällikkö

Sini Pajari
asiantuntija